

Motion till riksdagen 2005/06:Ub414

av **Birgitta Carlsson m.fl. (c, m, fp, kd)**

Förstärkt stöd till de fria teologiska högskolorna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av forskningsresurser för att garantera de fria teologiska högskolornas fortsatta utveckling som folkrörelsebaserade högskolor med gedigen vetenskaplig grund.

Motivering

Med starka utbildningstraditioner från folkrörelsernas genombrottstid har de fria teologiska högskolorna sedan länge utgjort en värdefull del av den högre utbildningen i Sverige. Det gäller Teologiska högskolan Stockholm, THS (med Svenska Missionskyrkan och Svenska Baptistsamfundet som huvudmän), Örebro teologiska högskola (Evangeliska Frikyrkan) samt Johan-nelunds teologiska högskola (Evangeliska Fosterlandsstiftelsen).

Högskolorna har sedan början av 1990-talet haft statsbidrag till ett antal studieplatser, och de beviljades genom riksdagsbeslut 2001 och 2002 ett ökat antal utbildningsplatser för teologisk utbildning. Vid THS finns även statsbidragsberättigad utbildning i Mänskliga rättigheter och demokrati. Flera utvärderingar från Högskoleverket visar att dessa högskolor håller en mycket god akademisk och pedagogisk nivå. Bland annat har de en hög andel forskarutbildade lärare. De har av regeringen tilldelats examensrätt för teol.kand. (THS, Örebro) och högskoleexamina i teologi, samt högskoleexamen i Mänskliga rättigheter och demokrati (vid THS). Kompetensutveckling som kan leda till ytterligare höjning av nivån pågår vid samtliga nämnda högskolor.

De fria teologiska högskolorna hade tidigare ett anmärkningsvärt resursmässigt underläge i förhållande till den statliga högskolan (t ex de teologiska fakulteterna). Detta underläge har i viktiga avseenden minskat. Vi motionärer hälsar med tillfredsställelse att dessa högskolor fått statsmakternas erkännande och vidgade möjligheter, samtidigt som de kunnat behålla sin profil

Fel! Okänt namn på

som folkrörelsebaserade idéburna institutioner för högre utbildning och forskning.

Emellertid kvarstår betydande svårigheter för högskolorna att fullt ut fullgöra sina uppgifter i högskolevärlden. För den statliga högskolan anges i högskolelagen tre uppgifter: utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället bland annat genom att föra ut forskningsresultat. För att rätt kunna fullgöra den första och den tredje uppgiften, vilket de fria teologiska högskolorna enligt vår mening gör mycket bra, spelar även den andra uppgiften, forskningen, en avgörande roll. Egen forskning har betydelse på åtminstone två sätt. För det första krävs den för att upprätthålla lärares aktuella kompetens och bibehålla utbildningens vetenskapliga nivå. För det andra kan forskningen vid dessa högskolor, genom deras speciella ställning och nära kontakter med trossamfund och folkrörelser, berika våra kunskaper kring livsåskådning, teologisk livstolkning och mänskliga rättigheter på ett sätt som annars knappast skulle komma till stånd.

Senast i årets forskningsproposition betonas vikten av högklassig forskning vid högskolan. Enligt vår mening finns vissa risker att de små, och inte minst de folkrörelsebaserade, högskolorna glöms bort i den allmänna och önskvärda nivåhöjningen. I den inledda Bolognaprocessen markeras starkt att en kvalificerad akademisk utbildning måste ha starkt stöd i och närhet till egen forskning. För närvarande kan en forskningspotential upprätthållas vid dessa högskolor tack vare medelstillskott från huvudmännen (medel som samlas in i församlingarna). Tillfälliga resurser kan ställas till förfogande genom exempelvis Frikyrkliga forskningsrådet, som disponerar vissa medel från privata stiftelser. Emellertid är de belopp som kan disponeras för forskning klart otillräckliga för att man på sikt skall kunna driva en vetenskapligt kvalificerad verksamhet.

Högskolornas lärare har givetvis möjlighet att konkurrera om forskningsmedel hos statliga forskningsråd och olika stiftelser, men utan egna medel för forskning är det svårt att nå den nivå som kan ge resultat i den hårda konkurrensen (jfr Matt 13:12). Det finns sålunda ett starkt behov av fasta, eller åtminstone fastare, forskningsresurser vid de fria teologiska högskolorna – motsvarande de fakultetsanslag som av staten tilldelas statliga högskolor och universitet liksom större privata högskolor.

Samtidigt som vi sålunda välkomnar den positiva utvecklingen vid dessa högskolor och det vidgade statliga stödet till dem, hemställer vi

- att riksdagen till regeringen anmäler behovet av forskningsresurser
- att i budgeten genom omfördelning ett belopp om inledningsvis 6 mnkr årligen avsätts som fakultetsanslag vid de nämnda högskolorna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 september 2005

Birgitta Carlsson (c)

Rigmor Stenmark (c)

Anita Sidén (m)

Erling Bager (fp)

Annelie Enochson (kd)

Sven Gunnar Persson (kd)

Margareta Andersson (c)

Anita Brodén (fp)

Marita Aronson (fp)

Tuve Skånberg (kd)